

Az előfizetés ára:

1883 januártól egész évre . 8 frt.
fél évre . 4 frt.
negyed évre . 2 frt.
Előfizethető a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében, **Traub B. és társánál, Böhm M.** könyvkötőnél.

PÉCS

A hirdetések ára:

Négy hasábos petit sor
1-szer . . . . . 6 kr
2-szer . . . . . 5 kr
3-szor . . . . . 4 kr
Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr
Nyilttérben egy sor . . . . . 10 kr.

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelen hetenkint kétszer:
szerdán és szombaton.

Szerkesztés: Mária-utca 1. sz.
Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.
Kapható a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében, **Traub B. és társánál, Böhm M.** könyvkötőnél Király-utca-

Pécs, 1883. aug. 24.

Sok panasz hangzott már a vidéki városok részéről a miatt, hogy nálunk Magyarországon egy ép oly merev, mint mesterséges rendszer az egész ország gazdasági, politikai és közművelődési életfolyamatát Budapesten összpontosítja kárára a vidéki életnek, melynek érdekei se kellő felismerésben, se méltánylásban nem részesülnek. Az ez irányban emelt panaszok jogosultságát nehéz lenne kétségbe vonni. Mi pécsiek csak a közelmúltban is nem egy súlyos veszteséget voltunk kénytelenek elszenvedni, melyek Budapest javára esvén, annak különben is nagy fölényét még jobban emelték. Igaz, hogy a modern politikai fejlődés nem csak nálunk, hanem Európaszerte a központosítás felé halad, igaz, hogy az ez idő szerint Magyarországon uralkodó áramlat a vidék emelésére nem nagyon kedvező, de az is igaz másrésztől, hogy a vidék a saját maga emelésével nem sokat gondol a ölbetett kézzel, keleti fatalizmussal hagy sok minden alkalmat felhasználatlanul, midőn pedig magát érvényesíteni elegendő tere lehetne. Nézzük csak legközelebb saját városunkat. Pécs, mint már lapunkban többször fejtegettük, élethivatását abban bírja, hogy a magyar műveltségnek a Dráva vonalon végvára és a Dráván tulra terjesztője legyen. Hogyan oldja meg Pécs e küldetését? Fájdalom, megközelítőleg sem úgy,

mint azt tennie lehetne és kellene. A reája nehezedő feladatnak még első fele is csak lanyhán valósul meg, hogy elhallgassuk a második felét, mely az elsőnek hiányában megoldhatatlanná válik. Megindult és virágzóban is van Magyarországon nem egy közművelődési vállalat, itt van a magyar zeneművészek társulata, írók és művészek egylete, történelmi társulat, régészeti, ember-tani, természettudományi, földtani társulat, orvosi egylet, képzőművészi társulat, gazdasági egyletek, jogász egylet, tüzoltó szövetséget s más egyébek, melyeket egy lélekzetre felsorolni nem lehet. Ugyan kérdezzük mi szerepet játszik Pécs városa ezeknek életében? Semmit. Ha Pécs nem léteznék, ezek az egyletek bizonyára sajnálkozoznának rajtunk hazafiságból, de hiányukat ugyan meg nem éreznék, a mi más szavakkal annyit jelent, hogy Pécs a magyar országos művelődés életében édes keveset számít. Egy Turóc Szent-Márton, egy Balászfalva, egy Szászváros tényezők, melyek meglepő erőt képesek a maguk körében kifejteni, pedig mik azoknak erőforrásai Pécshez képest. És Pécs ettől az annyi sok értékesíthető erő lomhán vesztegel. Kivételével az országos dalár szövetségnek, mely a pécsi dalárdából indult ki, ugyan van-e mozgalom bármely irányban, mely tőlünk származott volna, van-e vállalat, mely bennünk támaszát bírná? Schol, semmi. Megjön a nyári meleg, a főváros szét oszlik pár

hétre a szélrózsa minden irányában, bekövetkezik egy két hónapig tartó decentralizációja Budapestnek, az egész Magyarország igyekszik a kánikula elől menekvő fővárosi műveltségnek legalább egy részét maga számára serényen elhódítani, a székely havasoktól Sopronyig, Sároستól Keszthelyig, Baresig, mindenütt összejön a magyar főváros művelt elemeinek egy-egy töredéke, itt a történelmi társulat, amott a tüzoltó szövetség, másutt más tart országos összejöveteleket és kirándulásokat. E kirándulások aztán friss vért, pezsgő életet lövelnek a vidék bágyadt ereibe, vidék és ország tanulják egymást ismerni s a helyi érdekekre mindig tágasabb és tágasabb körök vonatnak bele s Pécs? Mikor hallottuk mi, hogy Pécs azonosítja magát valamely kulturális törekvéssel, mikor történt az, hogy Pécs egy ilyen közművelődési ügyet nem hogy egy nyommal előbbre vitt, de legalább csak falai közé befogadott volna. Minden vidéki város, mely magában egy szebb jövőnek csirját érzi, igyekszik a magyar műveltségnek országos folyását évenként legalább pár napra magához terelni, csak Pécs hallgat méltóságosan. Nem keres ő fel más, a kinek tetszik keresse fel őtet. Ő elég önmagának. Igaza is van. Neki nincs szüksége okolni, tanulni. Igazi pécsi ember, non fit, sed nascitur. És ha elég óvatoss volt származását oly családból venni, mely a tős-gyökeres patricziusok arany könyvébe be van írva,

A „Pécs” tárczája.

Koppenhága, 1883. aug.

Kedvesem!

Midőn néhány hónapja, tanulmányaim befejezése végett utnak indultam, azon szent ígéretet vetted tőlem, hogy levelemmel gyakran felkereslek s azáltal mutatom ki hozzád való nagy szeretetemet, ha a messze-távolban vissza gondolva bércz övezte honunk kedves tájaira, annak lakóiról sem feledkezem meg.

Nos, ugy-e bár hamar kapod soraimat a világ tulsó végéről; nem is hitted, hogy négy hónap múlva már kezembe veszem a tollat, hogy veled kedves jó barátom, habár közvetve is, társalgjak.

De az észak ködös hónapban, az én zord lakhelyemen a productio is zord.

Tegnap jött a tavasz, hogy a holnapi ősz után a holnaputáni tél következze. A természet szelid bájait megszokott szememet a nagy természet idegenszerű varázsa köti le, s hogy ez első levelem négy hónapig főtt fejemben, ne tulajdonítsd a hidegségnek — egyedül annak, hogy addig nem akartam galambpostámat utnak indítani, míg a helyi

viszonyok, a szokásba beélve magamat, ha írok, az igaz oldalát mutassam életünknek.

Lásd, a kezdet nehéz. Miről írjak neked? Azt tudod, hogy szeretlek, s tudom, hogy te sem gyűlölsz s ez nekem elég. Gondolj reám mert hisz' az én gondolatim is feléd repülnek; szerelemről írni hajh! e ködös időben tán nem is lehet, chelyett mesélek egy kis történetet, mely negyedünk lakóit napok óta vígságban tartja. Im halljad.

Frederik Flushington egyik collegiumunk bölcseszett hallgatója volt, ki társai közül azzal tünt ki, hogy közüttük nálánál szegényesebb nem volt. Mások jelenlétében annyira félénk volt, hogy legboldogabbnak akkor érzé magát, ha a ajtaját a jövevények elől elzárhatta. Közvetlen a padlás alatt volt kis szobája, melyben kilenczöt két óráig lelkiismeretesen tanult, anélkül, hogy hasznára vált volna, mert szegény nagyon korlátolt tehetségű legény. Ha az idő szépre fordult, délután egy hasonszöri barátjával egyhangu sétát tett, ha zord volt a lég egy kis kávéházban újságot olvasott. Este az „általános irodalommal” foglalkozott, azaz regényeket falt, vagy zongorája mellett egy sonáta gyakorlásán kesereggett.

Egy délután, alig hogy uzsonáját elfogyasztotta, ajtaja előtt szokatlan hangokat hallott, melyek őt rettegésbe hozták.

Elynomott nevetés, köhögés hangzott künn, női hangok s azután ajtaján kettős kopogás.

„Szabad” szótagoló Flushington zavarral, s óhajtott volna a kezeiben levő Zola regényt máshol tudni.

Az ajtó megnyílt s egy szikár asszony-ság, szeliden mosolyogva belépett.

„Nem ismersz kedves Fred? Ugye bár nem? De ne nézz oly idegenen, én vagyok Amalia nénéd, most jöttünk Australiából.”

Flushington, kinek nénye létéről tudomása nem volt, alig tudott egy „Oh”-t válaszolni, ami, mint ő is érezte, gyenge üdvözlöt volt egy az ellenlábosoktól hazakerült néni részére.

„De nem magam vagyok. Leányaim is erővel eljöttek, hogy bátyjukat láthassák. Nemde, behívhatom őket?”

S a következő pillanatban a szobácska telve lett rokonokkal, kik szegény Frednek annyi zavart okoztak.

Többnyire csinosak voltak s ez zavart emelte. A csunyától nem félt annyira, míg a szépség, párosulva a kellemmel, teljesen telforgatta gondolkozásának foglalatját.

A néni időközben egy karosszékben magát kényelembe helyezve, kalapját levette s oly édes pillantásokat vetett szegény Fredre, hogy ez halálának keserves óráját érzé közeledni. „Azt hiszem, ha az embernek egy

ezzel leröftötte a világ és hazá iránti összes tartozásait bőven, oly bőven, hogy a meg-süvegelgetés jogát is mindörökre biztosította maga számára. Irodalom, tudományos moz-galmak, a művelődés kis és nagy lépései, mik mindezek egy ilyen telivér hazafi szá-mára? Had „kujtorogjon” a jött ment világ-szűgletének, s ha ismételve meggyőződött róla, hogy a városház tornyánál zseniali-sabban elhelyezett torony, s a belvárosi templomnál okosabban konstruált torony tetőzet nem létezik a világon, megszólaltat-lanul pedig már épen senki sem maradt, kasztíliai büszkeséggel lépdel „parthie”-ját eljátszani. Ha pedig épen mozgó kedvében van, s eljut messzire, egész a sátorotábor verandája alá, ó akkor már élvezett minden lelki tápot, melynek csak szükségét érezi. Az a jött ment pedig csak mit akar itt, minek az a virág kiállítás, minek az a lap irka firka, az a felolvasás, az a dalárda, az a külföldre me-netel? Mit akar az a jött ment? Se háza, se szülője, de még csak akociája sincs, ez akar itt szerepet játszani a művelt Pécs vá-rozásában? Ki vele! Le vele!

Ilyen a hangulat Pécsen. Ilyen gon-dolkozás mellett aztán ne csodálkozzunk, ha a világ folyása elcsap a Csecek felett, mi meg itt a hegy tövében, mint a ki- és befolyást nélkülviz elposhadunk, a jólét és emel-kedés pedig úgy elkerüli Pécsen, mint a kelenföld-szt.-lórincai vasut.

S ha ez csakugyan bekövetkezik?

Hát akkor úgy kell Európának, ám lássa mire megy majd magában, Pécs nélkül.

Mohács, 1883. aug. 22.

Emléket a nagyoknak.

(Ajánlva Baranyamegye értelmiségének.)

Néhány nap mulva 357-ik évfordulója lesz a mohácsi véstes ütközetnek, a mely-ben a nemzet jobbjai áldozatul estek a vad török csorda erejének. Városunk környéke egy nagy temető, mint a költő megénekelte: „Nemzeti nagy létünk nagy temetője” lón! Igen, harcias szellemű őseink az egyenet-lenség zürzavarában, túlbecsülve saját ere-jüket, egy maroknyi sereggel oly csatát

kezdtettek, melynek remélte dicsőségét egyes nagyraevágók már kezükben tartani vélték, míg mások a biztos bukást látva: harced-zett katonáikkal késlekedtek segílyt nyuj-tani a kétségbeesés pillanatában is elszánt lélekkel küzdő kis csapatnak, gondolván, hogy a győzelmes elleniség jutalmat ad az önkényt meghódoltaknak. De fájdalom, ezen egyenetlenségért keservesen bünhődtek az ártatlanok, a valódi honszerelm által a hon megmentéséért minden áldozatra kész honfiak is; keservesen bünhődött a haza, melynek kormánybotjáért annyian versen-gettek, de a melyet mindannyian elvesz-tettek, s kezébe ragadta azt a török császár, hogy engedelmségre szoktassa az elbi-akodott, kevély főurat s a kincsekkel gazda-gitsa saját birodalmát.

Irtózatos a kép, melyet Klío vérbe mártott tollal örökített meg a történelem lapjain a mohácsi véstnapot követő másfél száz év eseményeiből, tanulságul a késő unokáknak.

Nem szükséges, hogy azokat, a hazánk történeteivel ösmerős olvasó előtt az én igénytelen tollam — merényletet követne el a nagy történetírók ellen — leírni próbálkozzék; nagyon halvány színekkel tud-nám én azon szomorú eseményeket festeni, azért még kísérletével is felhagynok, csak egyszerűen figyelmeztetem a mohácsi vést évfordulójára s egyszerűen felkérem hazám jobbait, hogy e hó 29-én jöjjen el minden igaz honfi — legalább lélekben — a mo-hácsi síkra, mely 22 ezer magyarnak lón máig is jeltelen sírja.

Igen, jöjjen el minden igaz honfi s mitán a kegyelet adóját az elvérzett nagyok nyugalmáért esekelő imának égfelé szálló sóhajával lefizette: hozza el filléreit is, mely legyen egy-egy porszem azon em-lék felállításához, melyet a hazájukért el-vérzett diésők régen kiérdemelték már, mely-nek felállításáról negyedszázadon át olykor-olykor gondolkoztak ugyan egyesek, raktak is össze néhány száz forintot; de a nemzet, sőt maga Baranyamegye — mely pedig legközelebb volna hivatva a mozga-lom megindítására — mélyen hallgat....

Az a nemzet, mely régi dicsőségének, jogainak védelmében elhullott fiait — kik hazájuk iránti szeretetüket vérről bizonyí-ták — századokon keresztül feledni tudja s gondolni se akar drága emléküik megöröki-tésére: az a nemzet önmagát gyalázza meg s nem érdemli, hogy e föld utódaira szálljon örökségül.

Az a nemzet, mely míg egyrésről

egyek kiváló fiainak fényes érez-szobrokat emel, ezekre kerülő emléktüneteket rendez, addig a haza védelmében elvérzett 22 ezer bajnoknak sírját jeltelen hagyja; a a nem-zet nem ösmeri a hála érzelmeit, az a nem-zet, kell, hogy önmaga előtt piruljon.

Az a nemzet, mely művelődési zá-élokra ha fordít is néhány milliót, de jóval felülhaladja ezt azon összeg, melyet külön-féle ezimek alatt — feltűnési viszketegeből — a nagyzás hőbortjaira elfacsérel: dözsölései közben nem jut eszébe azon jelesek iránti kegyeletét kimutatni, kiknek vére megter-mékenyíté e honnak kalásztengerrel hull-mának rónáit, lelket vidámító, gyógyerejű nektárt adó hegyeit, halmait s kövér le-gelőjű, kies völgyeit: az a nemzet égbekiáltó bünt követ el, mely miatt az örök bíró ítélőszéke előtt félnie kell nemcsak az igaz-ságos Istentől, de a nagy ősök tekintetétől is, kik hallgatagon bár, de ezen mulasztá-saikért méltó szemrehányással fogják illetni.

Nem, az nem lehet, hogy a magyar nemzet, mely honszerető Árpád apánk óta politikai küzdelmeiben oly sok eszélyességet, a meghódított nemzetiségekkel szemben — legdühösebb ellenségeink által is elismerve — oly szívélyes jóindulatot, mondhatni test-véri vonzalmat tanusított, mely kulturális törekvéseiben Európa legmiveltebb népei által elismerésnek örvend, mely fejedelméi iránt határtalan bizalommal, terhetlen hű-séggel, vért, életet áldozni kész szeretettel viseltetett mindig: az a nemzet nem lehet hálátlan diéső nagyjai iránt, s habár mu-lasztással vádolható is, de be fogja bizonyí-tani a közeljövőben, hogy századok folyamán át jeltelenül állott sírját a mohácsi vést ál-dozatainak egy olyan monumentális emlék-készítendő, mely méltó s fényes bizo-nyítéka leend az idők végtelenségben a vál-tozó sors viharaival nemes hévvel küzdő magyar dicsőségnek, a hon s annak vérről szerzett, feltve őrzött alkotmányos jogainak védelmében elhullott nagyok iránti hálája s áldozatra kész honszerelmének.

Igen, a magyar nemzet meg fogja mu-tatni, hogy nagynevű őseinek veréldozatait becsülni tudja, hogy diadalmas csatákban elhullott apáinak emléket, nemcsak nemzeti történetének lapjain és szívében őrzi drága kegyelettel: de nagy nevékhöz méltó külső jel által is halhatatlanná, örökemléküvé tudja s akarja is tenni, hogy megérdemlje örökségét: „e tejjel-mézszel folyó földet” s hogy szent tulajdonul hagyhassa ezt — az ősök erényeit, honszerelmét fennen hirdető emlékekkel együtt — utódainak.

őreg nénije Ausztráliából jó, úgy egy eső-koesktát csak megérdemel?”

Flushingtonnak nem volt bátorsága megtagadni s így egy esőkon átesett, mi-közben a félelemtől a hideg rázta, hátha a leányoknál is ki kell a tűzpróbát állni, melyet telni nem bir vala.

Szerencsére a próba nem következett be, ehelyett azonban csendes hallgatásba merülve várta, mi fog történni?

„Samuel bácsiról, kitől annyi szép ro-vart kaptál, nem is kérdezősköddöl?” kezdé meg a társalgást szemrehányólag a néni.

„Dehogy” válaszolta bámulva Fred, ki a rovaros bácsira emlékezni sehogy sem tudott. „Dehogy nem! reményem egészséges?”

„Szenved. Az őt ért veszteséget még most sem feledte el.”

„Természetes. Sok pénzt is vesztett egyszerre.”

„Ah, nem pénzt gondolok. John nagybátyád halála bántja. Már látom, mennyire megfedelkeznek itthon a roko-nokról.”

Ezen faux pas még jobban kihozta Flushingtont sodrából.

„Mennyire hasonlítász a boldogult Ka-rolinhoz. Nem gondoljátok leányok? Egész az anyja. Az arcz, az orr.”

S miközben a leányok vizsgatekintete

arczára tapadt, Flushington a kinok-kinjait állotta ki.

Azután lakását vették szemügyre, majd Zola regényének tartalmát kívánták hallani.

Szerencse, hogy e kívánság teljesítését kopogás akadályozta meg.

Frednek egyik collegája ugrott be. „Hallottad már? . . . Boesánat!”

„Engedd meg, hogy bemutassalak” mondá Flushington. „Mr. Lushington, Mrs. — hogy is hívják? — néném s unoka-hugaim.”

A most jött mereven nézte a hölgye-ket s meglepetten sugta Flushingtonnak: „Beesületemre, azt hiszem, hogy ez az én nénim s nem a tied.”

„De ő meg van arról győződve, hogy én vagyok unokaöcsése.”

„Nekem is van nénim s vannak unoka-nóvéreim, kiket soha sem láttam, de ezek nagyon hasonlítanak a birtokomban levő arczképekhez.”

„Ha a teid, vedd őket, úgy se tar-tom ki soká.”

„Mit suttoysz Fred” szolt a halk be-szédbe a néni. „Tán olyasmiről beszéltek, mit nekünk hallani nem szabad?”

„Nem, hanem barátom azt hiszi, hogy

itt tévedés van, hogy te nem vagy az én nénim.”

„Ugy?” kiáltá a néni dühösen. „Mit tudja ő? Kicsoda ez ember, nem is hallot-tam név.”

„Fred Lushington a nevem.”

„Hát ki ön akkor, ha ez Fred Lu-shington?”

„Én Fred Flushington vagyok.”

„Akkor természetes, hogy nem az én öcsém.”

„Köszönöm szépen.”

„Lásd néni” magyarázá az igazi öcs, „a lépésön kissé setét van s azt bitted, hogy barátom neve F. Lushington. Azért léptél be ide. A kapus mondá, hogy kerestél, azért jöttem ide, hogy utánad nézzek, hol vagy. Hál Istennek, megtaláltalak.”

„Hát barátod miért nem világosított fel rögtön? Miért kérdezősköddött ön Sámuel bácsi után?”

„Őn mondta: illenék utána kérdező-sködni.”

Az unokanóvérek időközben pedig azon meggyőződésre jöttek, hogy igazi bácsijuk sokkal jobban tetszik, mint a másik.

„Tehát az egész tévedés csak,” sza-kasztá félbe a csendet Lushington. „Meg vagyok győződve, hogy Flushington bará-

Igen, a magyar nemzet meg fogja mutatni, — csak akarni kell — hogy a civilizáció lépcsőin bátor szívvel, akadályt nem ismerő elhatározottsággal lépést fog tartani a művelt világ népeivel, s e drága hazának kiaknázhatlan kincseit okos gazdálkodás, takarékoság által növelni, ezekből a nemes és nagy eszmék megvalósítására, a jeles tehetségek megjutalmazására, a haza, nemzeti szabadság és jog védelmében elvérzettek emlékének megörökítésére áldozni is tud; s ekéért félelem nélkül fog megállani a honjáváért küzdött s a küzelemben elvérzett honfi a gondviselés itélőszéke előtt, hogy lássa örömkönyűit a haza vértanuinak, kiknek méltó utódá volt s magához hasonlókat növelt az édes haza földjének.

Igen, a magyar nem volt hálátlan soha, őseinek erényeit nem csak megtartotta, de követte s öregbíteni igyekezett, tudván: hogy csak addig bírhatja e hazát örökségül, míg keblét a honszerelmem nagyjainak emléke dobogtatja.

Föl hát nemzetem jobbjai, föl minden igaz fia e hazának, jöjjetek el — lélekben bár — nemzeteti nagylétünk nagy temetőjére; hozzátok el az emlékezet, a hála könyűjét, de hozzátok el s tegyétek le filléreiket is azon emlékszobor javára, mely hivatva lesz megörökíteni a gyászemlékü napon elvérzett ösök neveit, mely a vándort néma busongásba ejti bár, de honszerelmemre, de lelkesedésre buzdítja, fennen hirdetőn az utókornak, hogy a magyar nemzet — ha késik is, — de nem feledkezik el nagyjainak nevét megörökíteni.

Különösebben Baranyamegye értelmisége, jöjj el e nagy napon e nagy temetőre s a drága porok fölött tégy szent esküt, hogy e jeltelen sir nem fog soká pusztán állani, hogy a mohácsi járás fenkölt gondolkozás hazafias érzelmű lelkészei által megindított mozgalmat — a felállítandó emlékszobor ügyét — magadévá teszed s mindent elkövetsz, hogy a megkezdett mozgalom országos legyen, hogy ne találkozzék egyetlen fia, egyetlen leánya e hazának, ki kegyeletlen áldozatát megvonná e nemes eszelemény, e hazafias kötelesség parancsolta mű megalkotásától.

Igen, a megyének, a megye értelmiségének kell kezébe venni ez ügyet.

Mi szavukat bírnak hazánk jeles íróinak, művészeinek, hogy ez ügyben segítségünkre lesznek. Igen, ők a múlt évben köztüink lévén, ünnepléses ígéretet tettek Isten szabadege alatt — a Csele patak part-

ján álló szerencsétlen II. Lajos királyunk elbukását jelző egyszerű szobor mellett, hogy a hatalmukban álló eszközöket szeretettel működésbe hozzák a nemes czél — a szoborügy országossá tételének — érdekében.

Nincs okunk kételkedni e jeles férfiak ígéretének beváltásában; azért felhívjuk megyénknek önzetlen hazaszeretettől lelkesülő fiait: sorakozzanak, tömörüljenek! Bontsák ki a hála, a kegyelet zászlóját, állítsák fel a dicső halállal kimúlt nagy ösök vérével áztatott mezőn az áldozatkészség oltárát, hívják fel nemzetünk kicsinyeit nagyjait az ajándék letételére, mely bármily kevés legyen, kedves áldozatul fogadtatik a nemzetek sorsát intéző gondviselés s az elvérzett nagyok fölöttünk örökös szellemei által.

Itt az idő, ne halogassuk hazafias kötelességünket! Ha egyetlen lelkesedéssel hozzá fogunk a szükséges összeg megszerzéséhez, a honfoglalás ezer éves évfordulóján állani fog a nemzet méltóságához s az elvérzett ösök nagy nevéhez méltó szobor... s fölszentelendi azt a nemzet örömkönyűivel, melyek a honszerelmem s az ösök írta kegyelet által emelt oltártól kedves áldozatul égbetörő imát követendik s aláhullanak a haza szentelt földére, melynek minden porszemét honfivér öntözte; aláhullanak, hogy a honszerelmem örökzöld fáját termékenyítsék s az igazság fényugarain megtörve, a szabadság, egyenlőség, testvériség és béke szivárványából övezze láthatárunkat.

Adja a magyarok Istene, hogy reményem valósuljon!

Filep Endre.

Törvényhatósági élet.

Pécs szab. kir. város köztörvényhatósága e hó 21-én, kedden tartotta rendes közgyűlését.

Aidinger János kir. tanácsos, polgármester, kevéssel 9 óra után az ülést megnyitván, miután az egybegyűlt tagokat üdvözölve, bejelenti, hogy Vass György volt rendőrbiztos a csendőrség állományába átlépett, ennek folytán felhatalmazást kér ez állásnak esetleg ideiglenes betöltésére. Megadatik.

Olvastatik a m. kir. belügyminiszter leirata, melyben a hegyrendőri szabályzatot helyben hagyja és a megerősítési záradékkal ellátja. Tudomásul vétetik s elhatározatik, hogy e szabályzat 2000 példányban kinyomtatva kiosztassék. Miután azonban e szabályzat csak akkor léphet életbe, ha a szükséges költségekről gondoskodva lesz, a jövő évi költségvetés előirányzatba felvételni határozatik. A polgármester megbizatik, hogy a szőlőérés idejére az idén is megfelelő számú szőlőpásztorokról gondoskodják.

A magyar kir. pénzügyminiszter leirata szerint Pécssett dohánygyár egyáltalán nem állítható, mivel a miniszteriumnak nincs szándéka a dohánygyárakat szaporítani.

Tanács bejelenti, hogy néhai özv. V o c h e r Lipótné szül. grf. Batthyány Elisa hagyatékából a pécsi kórház javára 3000 ft kieszközöltetett. Örvendetes tudomásul vétetik s polgármester tápintatos, gyors közbenjárásáért köszönet szavaztatik.

Tanács jelenti, hogy a torna- és tüzoltó egyeslet tulajdonát képező tornacsarnok, ugy a szerelvények átvétettek. Tudomásul vétetik, azonban nagyobb vita fejlődik R á t h Mátýás azon indítványánál, hogy a tornamester fizetése 800 frtól 600-ra szálíttassék le. Ez indítvány B o l g á r K. és P a p p József felszólalásai után 3 szavazat többséggel elfogadtatott, azonban kilátásba helyeztetett az, hogy a tornamester fizetése, a helyzet javulta után, ismét emeltetni fog.

Tanácsi előterjesztés, a honvéd lakatnaya építési céljára vásárolt Szemányi-féle telek vételárának kifizetése iránt, elfogad-

A közgyűlés tudomásul veszi, hogy az építkezés alatt álló belvárosi elemi iskola vállalkozói részére a szerződés-szerű 3-ik negyed részletet ki fizetett.

Pécssett létesítendő sertes-hízlaló és sertes vásári telepek felállítására ügyében gazdasági választmány javasolja, hogy az érdekltség nevében benyújtott kérvény elfogadtassék. A közgyűlés elhatározza, hogy a czedulához mellett fekvő mintegy 13 hold városi telket és szükség esetén még 11 hold szintén városi telket évenkénti 2 db. cs. kir. arany fizetése mellett e czéla vállalkozóknak bérebe. A homok tekintetében a bányákat a vállalat rendelkezésre bocsátja, a sertes vásárok a szigeti városrészbe helyeztetnek, a magán sertes hízlalás szabályrendeletileg korlátoztatik. A felsorolt szolgáltatások viszonzásául 3 évre, minden db. sertes után 2 kr. felhajtási díj fizetendő.

Kovács Zsigmond veszprémi püspök által alapított 120 frtos iskolai ösztöndíjra alapítónak tanács Beck Károly VII. oszt., Greger József VIII. oszt. és Nick Mihály VIII. oszt. tanulókat ajánlja. Tudomásul vétetik.

Tanács jelenti, hogy a megtartott árverés alkalmával a városház épületében levő boltok u. m. 1. sz. Pfeffermann Károlynak 420 frt, a 2. sz. Paunz Jakabnak 525 frt, a 3. sz. Blauhorn Antalnak 1000 frt, az 5. sz. Beck testvéreknek 420 frt, a 6. sz. Hamery Jánosnak 450 frt évi bérért adattak bérebe. A 4. sz. Márkus-féle, a 7. sz. Obetkó-féle és a 8. sz. Ullmann Károly-féle bolthelyiségekre ajánlatok vagy nem, vagy csekély összegben tétetvén, új árverés rendeltetik.

Tanács javaslata alapján az Angyal-féle malom 601 frt évi bérösszegért, tekintettel arra, hogy a kötszővő ipar megalapítására bérletetik, Csizmadia Mihálynak adatik ki.

Több apró tárgy után, melyek között H a k s c h Agnes tanítóny nyugdíja 450 forintban állapittatik meg, kihirdettetik Eitelné szül. Vigan Julianna és Flá nyekné szül. Beerer Katalin szülésznői oklevele.

Ezután a közgyűlés kevéssel 11 óra után feloszlott.

H i r e k.

Iskolatársak találkozósa. Reáliskolánk két kursusának volt e napokban találkozósa: Egyik, az 1874-ben végzetek f. hó 18-án jöttek össze a Nádor kávéházban s az ugyanott vendéglőben tartották meg esti társas vacsorájukat. Szép számmal jöttek össze és a meg nem jelentek nagyobb része sürgöny vagy levélben tudatták elmaradásuk okát — kifejezvé, hogyha valósággal nem lehetnek is jelen, gondolatban ott vannak ők is iskolatársaik ölelő karjai közt. Volt ölelkezés, esőközlés visszaemlékezés, a jelen állapotok elbeszélése stb. stb. A vacsora alatt voltak szép felköszöntök. Csak egy hiányzott: Nem volt jelen szeretve tisztelt egykori igazgatójuk, Szauder Antal. Ő ugyan Pécssett volt, jelentkezett is, de plebániái kötelmei haszálólítván, a kövacsorában részt nem vehetett. Az 1873-iki kursus-beliak f. hó 20-án tartották összejövetelüket, szintén számos jelentek meg és a „Vademecum” című fogadóban tartották meg délutáni 2 óraker a társas ebédet. — Küldöttséget menesztettek ki Görösnyben, mely szeretve tisztelt volt igazgatójukat ft. Szauder Antal urat meghozza. Látni kellett volna a lelkedest, hallani az éljenzést, melylyel az érdekében gazdag tantérfit volt tanítványai fogadták, midőn a kocsirol az étterembe lépett két óraker. Kedélyes társalgás, pattogó élészszik-rúsi fűszeresték a jó ebédet; egymást érték a szebbnél szebb pohárcöszöntök. Ezek közül említett érdemel B o k o r Ferenc tanáré, nem mintha az lett volna a legszebbik, hanem mivel egy a tanügyi pályán öszült férfiú szivéből, lelkéből fakadt érzelmet,

nem az az ember, ki valakinek a nénijét elhalászná.”

„Igazán sajnálom,” mondá a néni már gyengédebb hangon, „hogy zavartuk önt Mr. Flushington. Most pedig Fred, vezess a te lakásodba.”

„Rögtön oszonát rendelek. Te is léjöss Flushington. Az oszona után felviszszük a hölgyeket Byrons Pool-hoz.

„Jöjjön Flushington ur,” mondák a leányok, „mutassa meg, hogy megbocsátott.”

De Flushington tudott ellenállni.

Ajtáját ezután folyton zárva tartja olyanok előtt, kik mint rokonok mutathatnák be magukat.

Ugy-e bár furesa történet?

Szegény Flushington, már a kávéházba sem mer járni.

Az utczán is csak akkor meri magát mutatni, ha az est homálya által észrevehetlenné teheti magát.

Lushington pedig azóta boldog. Legfiatalabb unokanővérét vezetni karján, ki tegnap óta menyasszonya.

A lakodalomra én is hivatalos vagyok s megígértem, hogy a történet fordulópontját esetemmel megörökítenem.

A skizzet neked is megküldöm, most pedig zárom hosszú leveletem s ajánlom emlékemet szeretetedbe. . . .

Pali.

ta tott.

gondolatokat tartalmaz. Ő a 60-ik évét tapassa — mondá a szülő — s az emberi életkor e végső határáról (mert a 60-on tuli évek csak kegyelmi évek) pillant vissza a multba, hol csak oly mozzanatot lát, mik örömmel dagasztják a jó hazafi szívet: látja a nagy haladást a tudományban, művészetben, polgárosodásban; de lát mozzanatok is, melyek elszomorítók: a kufár korszellem bele fészkelődik a magyar szívekbe is. — Magyarosul a nyelv, de magyartalanodik a szív; lazulnak a magyart jellemző ősi erények. Aztán örömet fejezi ki a fölött, hogy volt tanítványai megőrizték azt a vágygial vegyes édes barátság érzetét, mely a tanuló pályán csirázik, az életben virágzik és gyümölcsös. Kéri is őket, hogy ápolják tovább is keblök szép erényeit egymás iránt, tanáraikat pedig tartásuk emlékeztetőiben. Azután Szauter A. volt igazgatóra emelte poharát s elmondta, hogy mennyi köszönhető neki a tanügyi terén. A lakoma végén szóba hozatván, hogy új összejuvetelre idő és hely tüzessék ki, — Sz. A. ur meghívta az egész társaságot, hogy 10 év múlva, ismét e napon, a görseönyi nagy díla alatt tartásuk a szép ünnepejt. Ez indítvány lelkesedéssel elfogadtatott.

A pécsi püsp. jog- és államtudományi karnál a beiratások az 1883/4-ki tanévre f. évi szept. 1—8-ig történtek.

Kinevezés. A közoktatási miniszter a helybeli áll. főreáliskolához az elhalt Földváry helyébe dr. Szemák Antal pancsovai helyettes tanárt hasonló minőségben áthelyezte.

Mücke J. F. elhalt festő művész műterme újra megnyílik. Leánya özv. Jakabfy Marianna, e derék művésznő, atyjának félbe hagyott műveit be fogja fejezni, s általánosan Pécsset fog meglepedni. Ugyanó tanfolyamot is nyit és rajzolásban, aquarell és olajfestésben mérsékelt díjazás mellett ad oktatást. Reméljük, hogy közönségünk főképepedig már természetlő fogva fejletben szép érzékkel s így a festészet iránt is nagyobb előszeretettel és hajlammal bíró hölgyeink nem fogják pártolás nélkül hagyni e művésznőt, ki kiképeztetését előbb atyja mellett, majd hosszabb időt át Olaszország múkinesei között nyerte, s a tanításban elért eredményről is magasrangú családoktól bír szép elismerő leveleket.

A pécsi kereskedelmi és iparkamara közleménye. A kamarához több oldalról érkezett tudakozódás folytán, ha vajjon az u. n. szőlő-vagy krumplicukor (glucose) és a fekete-vagy medvecukor (sucus mártuoci) az 1881. évi IV, illetve 1883. évi V. t. cz. értelmében fogyasztási adó tárgyát képezi-e; a pécsi m. kir. pénzügyigazgatóságától e kamara véleménye értelmében nyert nyilatkozat s az időközben 46.475/883 sz. a. kiadott m. kir. pénzügyminiszteri rendelet alapján ezennel közhírré tétetik, hogy nevezett cikkek — miután az idevágó törvény csak a nyers vagy finomított répa-vagy gyarmat-cukorról szól — a cukorfogyasztási adó alá nem vonhatók. Pécsset 1883. évi augusztus hó 21-én. A pécsi keresk. és iparkamara elnöksége.

Csapatzaportás. A budapesti hadgyakorlatok után Pécs város helyőrsége egy zászlóaljjal szaporítottai fog. Ugyancsak az idétől kezdve a dandárparancsnokság is városunkba helyeztetik. Így tehát megyénk ezrede — kivéve a budapesti zászlóaljat — teljesen városunkban lesz elhelyezve.

A belvárosi plebánia templom kifestése már nagyon előre haladt. Városunk jóhírnévének örvendő fiatal festő művésze, Graits Endre már befejezéshez közel hozta a vázlatokat, úgy hogy a szoros értelemben vett festés is megindult. Az alakok 3 meter magasságúak s ez felfoghatóvá teszi a munka fáradságos voltát s azt, hogy a képesoport csak november hó végére fog teljesen elkészülni.

Meghívás. A „pécsi polgári kaszinó“ f. hó 27-én d. u. 5 órákor a városház nagyteremben (II. emelet) közgyűlést tart, melyre

t. cz. tagok tisztelettel meghívotnak. Tárgy: szervezkedés s az egyleti helyiség kibérlése. — Elnöki megbízás folytán: a titkárság.

Királyi kegyelem. A trónörökös családjában bekövetkezendő örvendés esemény alkalmával ő Felsőge a szokásos kegyelmezéseket akarja gyakorolni. Ennek értelmében tehát Kozma Sándor kir. főügyész leirt valamennyi büntető bírósághoz, miszerint a megkegyelmezésre ajánlott büntettek névsorát minél előbb terjessék fel, hogy a kegyelmezési actus késedelmet ne szenvedjen.

Kérelem. Zsolnay Vilmos hiraevés majolica gyárának igazgatósága felkért, figyelemzettnök a gyárat látogató közönséget, hogy látogatásikat ezután csak kis szerdán a délutáni órákban tegyék. E rendszabályra az adott okot, hogy nem volt a napnak órája, melyben nehányan ne kívánták volna e világhírű gyárat látni s így a munkát nagyban hátráltatták. Továbbá kéretnek a látogatók szándékukat ezután a gyár irodájában bejelenteni, hol belépti jegyekkel szívesen szolgálnak.

Táncsztejt. A pécsi nemzeti casinó igazgatósága elhatározta, hogy, engedve a közkivátnak, még egy táncsztejt rendez. Ez estély szerdán lesz s a tánczenét az 52-ik gyalogezred katoná zenekara szolgáltatja. — A tagok s az eddigi meghívottak amennyire lehet külön meghívó által fognak értesitetni.

Az iskolai év elején. A helybeli áll. főreáliskolában a tanuló beiratása f. h. 29. 30. és 31-dikén fog történni, mindenkor délelőtt 9 órától 12-ig. Az első osztályba beirt tanuló fölvételi vizsgálata az említett napok délutánjain, mindenkor 2 órákor fog megtartatni. A javító vizsgálatok napjaul szeptember elseje tüzetik ki. Az ünnepejes Veni Sancte szept. 3-ikán reggeli 7^{1/2} órákor tartatik, az nap délután pedig megkezdődnek a rendes előadások. Az igazgatóság.

Jég. Csütörtökön d. u. 4 és 5 óra között kis zivatarral záporral vegyes jégesőnk volt. Mint értesülünk, szőlőhegyeink némely részében tett csekély kárt.

Zeneiskola. Mint biztos forrásból értesülünk a „Pécsi Dalárda és zeneegylet“ az iskolai év elején zeneiskoláját ismételen megnyitja és pedig a zenekarban levő kitűnő erők közreműködése mellett. Mire az érdekelte közönség figyelmét előre is felhívjuk.

Képviselői beszámoló Kardos Kálmán orsz. gyűl. képviselő 22-én délelőtt 10 órákor tartotta beszámoló beszédjét Szederkényben. Beszédje nem volt hosszadalmas: röviden előadta mondandóit, melyekben biztosította választóit, hogy tehetőséghez képest mindenben javukat előmozdítandja. Ő nem ígér olyasmit, mely kivihetlennék látható, és ép ezen megnyerő szerénységével magához lánczolta az egész vidék becsülését és bizalmát. Ugyanaznap délelőtt még Mária-kéméndre is ki rándult, hol gyönyörű fogadtatást rendeztek tiszteletére.

Bő szilvatermés. Szederkényben és vidékén oly bő szilvatermés volt az idén, hogy a fák mindenfelé össze ronsoltak, a bő terméstől letörték ágakkal állanak. Lesz sok szilvórium!

A budapesti állami középipartanoda igazgatóságától. A budapesti állami középipartanodában (VIII. ker. bodzafa utca 28 szám) a beiratások szeptember hó elsején kezdődnek és 15-ig tartanak. Az intézetbe rendes tanulókat felvételtnek: 1. azok, kik az iparos tanuló számára szervezett iskola három évi tanfolyamát bevégezték s legalább is jó osztályzatú bizonyítványuk van; — 2. a polgári iskola, gymnásium vagy reálisiskola négy alsó osztályából jó sikerű bizonyítványt nyertek. 3. iparos segédek és mindazok, a kik a kívánt előkészültséget felvételi vizsgálat útján bizonyítják. — A tanulókat, a kik valamelyik közép iskola négy alsó osztályának elvégzése után lépnek az intézetbe jogosítva vannak az egy évi önkényességre.

50 éves jubileum. Wajdits József nagy-

kanizsai könyvkereskedő és könyvkiadó, aug. 19-én ünnepelte a „Wajdits-cég“ 50 éves fennállását. E cégnek tagadhatatlanul szép érdemei vannak s így méltó, hogy róla — ha mindjárt röviden is — megemlékezzünk. — A harminczes években Zala-, Somogy-, Vas- és Veszprém-megyékben — dacára az újraébredés korszakának — a kiadványok terjesztése iránt semmisen történt, 1833-ban alapított a Wajdits cég s csakhamar új lendületet adott azon vidéken a könyvpiacnak. Szép jelét adta hazafias irányának, midőn a kinosemléki Bach és Schmerling-korszakban Zala-, Somogy-, Veszprém-, Vas- és Sopron-megyék részére „Zala-Somogy-Közöny“ (jelenleg „Zalai Közöny“) czimen az első társadalmi lapot megalapította: melyet nem kis áldozattal és küzdelemmel a mai napig fentart. Kiadványai közül megemlítjük: a széles körben ismert „Wajdits nagy képes naptárt“; — továbbá szép kelendőségnek örvendő népies kiadványait, névszerint: a „Halljuk a szép szót!“ (felköszöntő könyv) „Rajta lányok mulasunk!“ (mulatókönyv hölgyek számára). „Rajta párok táncoljunk!“ című kiadványokat. Ezenkívül még vagy 50 kisebb, nagyobb s folyton új és bővített kiadást érő kiadványa van fajalomban. — A cég ez időszerinti vezetője Wajdits József, ki ismét három fiúgyermekét nevel könyvkereskedői pályára s így remélhető hogy a jubiléit cég még tovább is fenn fog állani, a melyre sok szerencsét kívánunk.

Kossuth Lajos a zsidókról. Azon alkalmából, hogy egy bécsi lap (Winer Allg. Z.) egy koholt levelet közölt, mely állítólag Kossuth tollából eredt volna, nagy hazánkfia felkereste soraival Urváry Lajost a P. N. szerkesztőjét. E levelelben felháborodását nyilvánítja a mysticáló ellen s azután átter a zsidókérdésre, melyről következőleg nyilatkozik: „En ember és ember között faj, nyelv, vallásfelekezeti miatt soha nem tettem s nem is fogok tenni különbséget: az antiszemitikus agitációt, mint a XIX-ik század embere szegyenlem, mint magyar restellem, mint hazafi kárhoztatom; — kárhoztatom már csak azért is, mert a fenforgó szocziális és közgazdasági bajokra nézve a szimptomákat okoknak tünteti fel, s mintha a hazánk jólétét akadályozó idegen erőkkel szolgálataiba állott volna, a valódi okok felismerésétől s az orvoslalt kutatásától és sürgetésétől a figyelmet eltereli; kárhoztatom azért is, mert gyakorlati célja egyáltalában nincs; lehetetlen a magyar józan észről annyi bornirtságot feltennem, miszerint csak egy ember is legyen az országban, a ki hiszi, hogy az a mit emeletnek; az emancipáció eitörlése, vagy épen 6—700 ezer embernek az országból kiűzése a XIX-dik században Európában lehetséges, még ha a gondolat erkölcsi monstruozitás nem volna is; és kárhoztatom azért is, mert midőn a felett panaszkodnak, hogy a zsidók a társadalomban külön összetartó társadalmat képeznek a társadalom többi osztályainak megrontására: az izgatással ép azt eszközik, hogy a zsidók még jobban összetartanak, mint minden nyomás a nyomottakat összetartásra ösztönzi, és kényszeríti; (a már annyiszor eleséptelt etikai humanitárius tekintetek eszmerendjébe nincs kedvem átkalandozni) de midőn e nézetemnek kifejezést adok, egyszersmind kijelentem, hogy azok az emberek, a kik még hamis levél-koholástól sem rettennek vissza, nagyon rossz szolgálatot tesznek az ügynek, melyet szolgálni akarnak s hogy maguknak a zsidóknak áll leginkább érdekében mindent elkövetni, hogy az ily emberek lealézzantassanak s a közmegevetésnek átadassanak.“

Uj zenemű. Mener és Schleming zeneműkereskedésben Szegeden megjelent: „Alföldi nóták“ csárdás I. Hallod e, Hallod e, 2 Csicsónénak három lánya, 3 Virágra száll a pille, kedvelt népdalokból, össze állítva zongorára Tisza Aladártól. Ara 80 kr. A fenti csárdás 86 kr. beküldése után bérmentve küldetik meg a kiadók által.

Levelezés.

M.-Kéménd, 1883. aug. 22.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Nem mulaszthatom el b. lapját értesíteni azon impozans látványról, melyet Kardos Kálmán kormánypárti képviselő ur fogadtatása nyújtott.

Községünk nesztét vette annak, hogy a képviselő ur ma fogja tartani beszámoló beszédét nálunk. Erre a minden szép és jóért lelkesülő tanítónőink — a Pauli nővérek — rögtön arról gondoskodtak, hogy miént lehetne a képviselő urnak megle etést rögtönözni.

Helységünk derék birája segítségével, ugyancsak az ő házánál, gyönyörű díszkapu állítottatott fel s belül ismét ama 42 fehérbe öltöztetett leányka állt zöld kis koszorúkkal fejükön, várva az érkezőt.

Midőn a felállított örök mozsár lövésekkel jelezték, hogy a képviselő ur Szerdevény felől érkezik, azonnal mindenki feszült figyelemmel leste a történéseket.

Végre megérkezett s a mint a kocsiról leszállt, a közönség szünni nem akaró éljenzése közt be ment az udvarra, a kapu két oldalánál egy egy lányka állt a nagyobbakból, és egy gyönyörű nemzeti színű koszorút, nemzeti szalagokkal, nyújtottak át ezen szavakkal: „Nagyságos urunk! midőn szerény helységünknek szerencséje van nagyságos urunkat, képviselőnket csak néhány pereze is fogadni, kívánjuk, hogy az Isten éltesse!” Erre a kedves kis gyermekek hangos „éljen”-t kiáltottak, míg a képviselő ur, ki meglepetésétől alig bírt szóhoz jutni, átvette a szép koszorút s az átnyújtókkal, kik őt fel is köszöntötték, Novoszelázt Berta és Kerner J. kisasszonyokkal kezét szorított, megköszönve a szíves figyelmet a birónak is és Pauli Antonia kisasszonynak, kié is a főérdem volt.

Továbbá nagy örömet szerzett e fogadtatás még Kiss Aladár pécsváradi szolgabíró urnak is, kit szintén lelkes éljennel fogadtak, egy félórával a képviselő ur megérkezése előtt.

E nap községünknek valódi ünnep volt.

Reporter.**Az építési szabályrendelet tervezete.**

(Folyt. és vége.)

Gőzgépek felállítása.

Az I. építési kerületben gőzgépet felállítani tilos. — A II. építési kerületben pedig legfeljebb 10 lóerejű gőzgép helyezhető el.

A gőzgépek felállításánál követendő szabályok:

a) legfeljebb két lóerejű gőzgépek kazánja a biztonsági szelepen kívül a tulságos gőz fejlődését gátló és a szétrobbanás elhárítására szolgáló szerkezettel látandó el és bármily szerkezetű épületben helyezhető el.

b) Két lóerőnél nagyobb erővel működő gőzgépek és ezek kazánai lak-avagy műhelyek alatt, avagy boltozott mennyezeti helyiségekben nem helyezhetők el. Ily kazánoknak lakásoktól legalább 3 m. távol kell állniuk, ellenesben azoktól 15 cm. ür hagyása mellett 103 cm. vastagságú, kellő alapzattal bíró és a kazán legmagasabb pontját két méterrel meghaladó magasságu tömör fal által kell elzárva lenniük.

c) Két lóerőnél nem nagyobb erővel működő gőzgépeknél a füst elvezetésére házi kémények is alkalmazhatók.

Ellenben nagyobb gőzgépek, befalozott gőzkazánok, avagy nagy tüzeléssel működő ipariüzletek kéményei, ha vasból készülnek, a szomszéd területek határaitól legalább egy méter, — ha pedig falazottak

legalább két méter távolságban építendőek fel akként, hogy a körülöttök 100 m. távolságban létező épületek tetőgerinczénél legalább 3 méterrel magasabbak legyenek. — Ezen felül ily kémények szikrafogóval és lehetőleg füst emésztő készülékkel látandók el.

Elszigetelten álló gyárak építése.

Elszigetelten álló gyáraknak azok tekintetnek melyek a szomszédos telek határáról legalább 20 m., — szabályozott utca vonaltól pedig legalább 10 m. távolban állanak.

Ily gyárak az általános építési szabályoktól eltérőleg is építhetők, de a személy és vagyon biztonsági, ugy a közegészségügyi szabályoknak megfelelőleg.

Ezen építkezéseknél különösen szem előtt tartandó:

a) hogy minden gyárépületben, legalább egy, hosszabb épületekben pedig minden 10 m. távolban egy 1-50 m. széles és tűzbiztos anyagból készült lépcső legyen;

b) hogy hulladékok, ürülék tisztátalan, avagy bűzös folyadékok oly helyen tartandók és akként szállítandók el, hogy azok a környezetben lakók egészségét ne veszélyeztessék.

c) hogy a gyárban foglalkozó minden 30 személyre legalább egy iló osztálylyal — és elegendő térségű vízellével bíró árnyékszék építtessék;

d) hogy a gyár telkén épülő lakhelyiségek a tüzveszélyes avagy egészségtelen kigőzölgésű gyári épületektől legalább 20 m. távol helyeztessék el;

e) hogy az egyes épületek egymástól oly távolságban legyenek, miszerint tüzveszély esetén oltó szerekkel hozzáférhetők legyenek.

Közgazdaság.

(Folyt.)

Az amerikaiak és oroszok, kik a gabonakivitelét üzik, csodálatra méltó ügyes üzletemberek.

Ezek vagy saját óriási tőkével dolgozó hazárd speculansok, vagy consortiumok által hatalmasan támogatott bizományosok. Sem az egyik, sem a másiknál néhány steamer buza elindítása Franciaország, Anglia, Hollandia vagy Németországba szerepet nem játszik; ők egy-egy ilyen gőzösköményt már eladnak a míg az a nyílt tengeren uszik, vagy a midőn az európai kikötőbe megérkezik. A körülbelüli összeget kiírják a czimezetre, a ki vagy bankár, vagy bizományos, avagy mindakettő egy személyben, és mielőtt az ily consignatio a lebonyolításhoz csak közelednék is, már a pénz felett rendelkezhetik, úgy hogy ujlag más gőzöskök és vitorlás hajók az aratás áldását minden világrészbe vihetik.

Ily vakmerőség és sikerben való bizás ellenében hogyan vegyük fel a hurocot mi, kik kényszerülve vagyunk 200—300 vagon búzát 10—15, néha kétszerennyi állomáson is összeszedni, s ha még e felett ezek megérkezte Fiuméba bizonytalan, s ezeknek a bizonytalan megérkezési gőzöskön való egyenlővé tétele (Egalisirung) lehetetlenség. Hisz mielőtt csak egy szem búzát átvesz, már ki kellett azt a kereskedőnek fizetni. Azonkívül pedig az eladók, fuvarosok és vasuti hivatalnokoktól van függővé téve az árának Fiuméba érkezte, hol még jó ideig kell táradoznunk, míg a hajókmányokat megkapjuk s azok alapján pénzünkhez juthatunk. Mennyi rizikó, mennyi veszőség és mily kevés haszon jár mindezzel! S ha már ily hosszadalmas és fáradságos uton-módon sikerült is a magunkra vállalt kötelezettségeknél eleget tenni, képesek vagyunk-e ily módon a megállapított üzleti összekötést és folyamatba hozott kivitelét folytatni, egy hasonló üzleti kötésére vállalkozni? Tekintsük átalában a magyar uradal-

mak egyes gazdaságainak terményeit, s azon tapasztalatra jutunk, hogy minden 2—6000 holdra terjedő gazdaságban 4—6 féle búzára találunk, más részt pedig nagyobb részt primitív rostákkal vannak ellátva, melyek csak a port távolítják el a gabonából, de nem úgy vannak konstruálva, hogy a gabnát valóban tisztítsák. (Tisztelet a csekély kivétel képző néhány nagyobb uradalomnak!)

Ily formán a kereskedő, a ki valamely pusztán egy granariumban megvásárolt mondjuk két vagy négyezer — m. mázas búzát, okvetlen el van szokvetlen kell, hogy elkészülve legyen arra, miszerint az egész mennyiséget nemcsak otthon egybe kell kevernie, illetőleg egalisálnia, hanem hogy jól meg is kell rostálnia.

Igaz ugyan, hogy a kereskedő a vételnél ezzel számot vet, a mennyiben azt mondja: eme buza meg ér pl. 10 frtot; levonva belőle a saját magtáramig való szállítási díját x krt, keverésért x krt, rostálás és rostaalja fejében x krt, sulyapadás fejében x krt, összesen xx krt; tehát a szó szoros értelmében, már egy mérvadó tétel; ha ezzel a kereskedő tényleg nem is veszít, de veszít ezáltal a termelő és vele a kereskedelem, mert az említett manipulatio pénzt, helyet s időt igényel, s azonkívül közzgazdasági szempontból ártalmas, a mennyiben ha e manipulatio szükségese nem forogna fen, egy a fentebb említett tétel elesnék, s néha épen ezen különbözet elesése folytán lenne helyre állítva az egyensúly a külföld áraival szemben. Néha valóban a különbözet épen fölér eme költségekkel. Így azonban ama tétel mindig nyomja a mérleg egyik részét, mert ott van a gabona árában s nagyon sokszor lehetlenné teszi a versenyt.

A kivitelnek egy nagy contingensét képező s rendszerint üzerek által kiviteli kereskedők részére hetivásárokon összevásárolni szokott u. n. parasztbuza igen tisztátalan állapotban jut a belföldi gyűjtőhelyekre s jobbára csak ugy hozható további forgalomba, hogy kellő rostálás után jobb minőségű, tiszta búzával kevertetik. S mégis az ilyen készletek csak alig közelítik meg az amerikai búzát.

A gazdasági egyesületek felette nagybecsű szolgálatot tennének a kiscgazdáknak s a gabonakereskedelemlnek általán, ha czélszerű szerkezetű rosták s egyéb gabonatisztító gépek terjesztését munkaprogramjukba felvennék. Igen ajánlatos volna, ha maguk a községek szereznének be ily gépeket, melyekkel aztán csekély használati díj fizetése mellett a község minden gazdájá annak rendje szerint megrostálhatná, megtisztíthatná gabonáját.

A magyar gabona kereskedelemben hiányzik továbbá a calculatio alapja, a mennyiben soha sem tudjuk, mikor kaphatjuk az árut haszn, mikor eszközölhetjük a manipulatiót, avagy mikorra végezhetjük azt el. Így pl. a mult éven Magyarországon közvetlen az aratás után, a kivitel reményében buza nagy mennyiségekben 10 frttal fiztetett. Mig azonban a buza uradalmaink től nagyobb mennyiségekben szállíthatóvá lön és rendeltetési helyére érkeztetett volna, az ár máris 1 frttal csökkent volt. S így vajmi sokszor károsodik a kereskedő!

Mindennek tehát gyökeres orvoslás kell; mert a gabna megvásárlásától azon időig, melyben az áru a kereskedő által a fogyasztó kezeihez juttatható, nagyon sok idő vesz kárba.

Mindezek mellett a pécsi kamara területén levő vasutak főokozói annak, hogy a mi árunk teljesen el van zárva a világtól; mert tarifáik más vasutak tarifáihoz hasonlítva, nagyon magasak. Ennek bizonyításul szolgáljanak a következő adatok:

Teljes kocsiarmányoknál beszedetik a budapest-pécsi vasutnál a Szt.-Lőrincz budapesti vonalon (206 kilométer) 100 knter és 100 Klg. után 35-05 kr. kezelési díj nélkül.

A mohács-pécsi és pécs-barcsi vasuton: Villánytól Szt.-Lőrinczig 100 kilom. és 100 klg. után 50-06 kr. kezelési díj nélkül. Ennek ellenében a déli vasut beszed 261 kilométer után 74 krt. vagyis a kamara területén levő vasutak 51 1/2 %-al drágábban szállítanak, mint a déli vasut, bármely ép ily hosszú vonalán.

Ebből kitűnik, hogy miképen bénítják meg a mi vasutaink a kereskedelmet, mely ezáltal azon kényszerhelyzetbe jut, hogy örökösen az egyes osztrák fogyasztó tartományokhoz tartsa magát. Pedig e piacok nem nyújtanak olyan conjuncturákat, a melyek a vidéki gabnakereskedelemnek szilárd alapját képezhetnék

(Folyt. köv.)

Irodalom.

A „Magyarország és Nagyvilág” legutóbbi száma a következő tartalommal jelent meg: Szöveg: Egy névtelen hős története. Regényes korrajz. Irta P. Szathmáry Károly. (Folyt.) — Tündér meg a Gyémánt. Elbeszélés. Scossa Dezöttől. (Folyt.) — Az ischiai katasztrófa. — Villervillei tengeri fürdő. — Nizzai virág-vásár. — Mikor a gólya kelepel. Rajz Szatmári Mórtól. — A Germánia szobor felállítás a Niederwaldban. — Sarah grófnő. Ohnet György regénye. Fordítja Sziklay János (Folyt.) — Kullervo meséje. (I.) — Angolországi képek. I. Oxford. — A világi fegyverletél. Vasváry Ferenc jegyzeti után. — A budapesti zavargások. — Színház és zene. — Napi hírek. — Halálhírek. — Saktalányok. — Heti naptár.

Képek: Az ischiai katasztrófa. (4 képpel.) — A villervillei tengeri fürdő. — Nizzai virág-vásár. — A Germánia szobor feje. — Angolországi képek. I. Oxford. (3 képpel.) — A budapesti zavargások.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és érték-tőzsdén.

Budapest, 1883. aug. 24-én.

	Pénzbeli árf.
1 Magyar aranyjárdék 6%	120 —
2 Magyar aranyjárdék 4%	88 40
3 Magyar papírjárdék 5%	87 —
4 Magyar vasuti kölcsön.	139 50
5 Magyar földterhermentési kötvény .	99 50
6 Temes-bánati „ „	99 25
7 Erdélyi „ „	98 50
8 Magyar szőlőfőzsa váltásai	98 —
9 Magyar nyeresemény sorsjegykölcsön .	114 —
10 Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	110 40
11 Osztrák járadék papírban	78 60
12 „ „ ezüstben	79 30
13 „ „ aranyban	99 60
14 Osztrák-magyar bankrészevény.	837 —
15 Magyar hitelbank részevény.	294 —
16 Osztrák hitelintézet	293 50
17 Cs. és kir. arany	5 65
18 20 frankos arany (Napoleon'd'or)	9 50
19 Német birodalmi márka	58 40

E rovatban minden után beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdetőfelnek külön lakezimével is el vannak látva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Tőke befektetésre és gyűmölcsösztetésre alkalmas ház a belvárosban előnyös áron megszerezhető. Értesítést a kiadóhivatal ad.

Donatus kápolna közelében egy 1000□ö. szőlő és présház, igen kedvező feltételek mellett megvehető.

5 darab jókarban levő Portale nagyon olcsó áron eladó. Értekezhetni Pachert E. kereskedésében Széchényi-tér Bazár.

Egy gyermektelen család egyetlen jó házbéli tanult teljes ellátásra méltányos feltételek mellett elfogad. Tudakozhatni a kiadóhivatalban.

Közlekedés.

Vasuton.

a Mohács, Pécs és Budapest közti vasuton Mohácsról Pécs felé indul reggel 3 óra 23 p d. e. 10 óra — „ d. u. 3 óra 15 „ Pécsről Mohácsra indul reggel 6 óra 22 „ d. e. 11 óra 15 „ este 10 óra 37 „ Pécsről Budapestre indul délelőtt 11 óra 28 „ este 7 óra 16 „ Budapestről Pécsre indul reggel 8 óra 16 „ este 7 óra 15 „

Személyhajók:

Budapestről Mohácsra naponta déli 12 órakor. Mohácsról Budapestre naponta d. e. 11 órakor.

Pósthajók:

Budapestről Zimonyig naponta 11 órakor éjjel. Mohácsról Zimonyig naponta 8 óra 15 perczkor reggel. Mohácsról Gyurgyevóra szerdán, pénteken és vasárnapon reggel 8 óra 15 perczkor. Mohácsról Budapestre naponta 2 1/2 órakor reggel.

Laptulajdonos: Fekete Mihály.

Felölőszerkesztő: Bodó István.

Nyilt-tér. *)

Öszinte köszönetnyilvánítás!

Az 1883. évi jul. hó 13-án városunkban dühöngött és máris országszerte ismert tüzvészkor nemcsak az alulírottak de tüzkárosult polgártársaik legnagyobb részének a vagyona a cs. kir. szabadalmazott „Assicurazioni Generali“ biztosító társaságnál biztosítva volt.

Ezen most megnevezett biztosító társaság a tüzvész után azonnal kiküldte közegeit a helyszínére és a tüzvész okozta felette nagy kárt legelőzékenyebben módon lelkiismeretesen megállapította és rögtön ki is fizette.

Tekintetbe vételével annak, hogy a cs. kir. szab. Assicurazioni Generali azon felette nagy, jogosult bizalom folytán, a melynek örvend, ezen tüzvésznel, a mely ugyszólván az egész községünköt elhamvasztotta, a kár nagyságában első helyen részesült, ez alkalomkor a fentmegnevezett biztosító társaságnak valódi emberies, előzékeny, lelkiismeretes és pontos eljárásáért egy saját valamint tüzkárosult polgártársaink nevében öszinte köszönetnyilvánításra kötelezve vagyunk.

*) E rovatban foglaltakért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

Ily mérvű községünket ért baleset a tüzkárbiztosító társulatok solidus és előzékeny eljárására nézve a valódi próbakö; — és miután ezen példátlan pusztításnál a cs. kir. szab. „Assicurazioni Generali“ biztosító társaság régi hírnevét teljes magáépségében valóban fényes módon fenntartotta és közöttük megörökítette, ezen biztosító társaságot, egyszersmind öszinte hálánkkal adójául, honpolgárainknak legmelegebben ajánljuk.

Kelt. Liptó-Szent-Miklósán, 1883. évi július hó 27-én.

Mikó Péter, sk. mint Verbiecz Szent-Miklói ev. egyház felügyelője. Baltik Frigyes, sk. lipotói főesperes, I. sz.-miklói ev. lelkész. Lokcsánszky Béla, sk. curialis földbirtokos és hités ügyvéd, — ugvis mint Rissák szül. Lukács Anna urhölgynek jogi képviselője. Ring Mór sk. városi bíró. Kállay Adolf, sk. városi albiró és pénztárnok. Mauksch Samu, sk. földbirtokos. Stark Armin, sk. kereskedő. Péter Balló, sk., dr. Hoffmann Adolf, Hoffmann János, sk. Laeko György, sk. az evang. egyház gondnoka. Laeko Testvérek sk. iparosok. Schesinger Mór, sk. Balló P. P. sk. Kovács & Szlodok, sk. iparosok. Danjel Klobusiczky, sk. Holecz P. és fia sk. Moes Gusztáv, sk. Veiser József, sk.

Öszöneinyilvánítás.

A folyó évi július 13-án kiüthött tüzvész alkalmával egész községünk a pusztító elem áldozatán esvén, a község legnagyobbrésze, ideértve a saját tulajdonát képező épületeket is a „Trieszti általános biztosító társulatnál“ (Assicurazioni General) lévő biztosítva, mely társulat a kár felvétele végett azonnal intézkedvén és dacára a százakra menő leégett épületeknek a rárok lehető gyors lebonyolítását és kifizetését alig néhány nap alatt keresztül vezette. — Ezek folytán el nem mulaszthatjuk a fentemlített triesti általános társulatnak községünk iránti tanúsított méltányos eljárásáért, valamint a helyszínén történt gyors és pontos kifizetésekért községünk nevében hálás köszönetünket nyilvánítani. — Egy oly intézetet, mely a legnagyobb szerencsétlenség alkalmával működésének ily fényes tanjelét adta, nem mulaszthatjuk el polgártársainknak, a legmelegebben ajánlani.

Kelt Verbiecz, 1883. jul. hó 27-én.

(P. H.) Mikó Károly, s. k. város birája
Eördögh Alajos, s. k. jegyzője.

A helybeli nyilvános 3 osztályú kereskedelmi közepnanodában a beiratások f. hó 30-án kezdődnek és naponként d. e. 9—12 óráig eszközölhetnek.

A pécsi kereskedelmi s ipartársulat által a kereskedő tanoncok részére létesített külön tanfolyamba való beiratások szept. 1-étől naponként d. e. 9—12 és d. u. 2—4 óráig tartanak meg.

Közelebbi értesítést az intézet új helyiségében, Mária utca 8-ik sz. alatt nyerhetni.

Az igazgatóság.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozásokra is pontosan válaszolunk, ha a válasza szűkeges postabélyeg beklüditik.

5 darab jókarban levő Portale nagyon olcsó áron eladó. Értekezhetni Pachert E. kereskedésében Széchényi-tér Bazár.

Egy gyermektelen család egyetlen jó házbéli tanult teljes ellátásra méltányos feltételek mellett elfogad. Tudakozhatni a kiadóhivatalban.

4—6 gymnasiális osztályt végzett ifjú gyógyszerész gyakornoknak elfogadtatik.

Egy fiatal tanító, ki jeles oklevelet bír, mint nevelő, vagy magántanító szerény feltételek mellett alkalmaztatni óhajt. 313.

Nyolcz hold szántóföld egy tagban, a pécsi határban, a városhoz közel, a szigeti ország-ut alatt, jutányos áron megvehető. Értesítést a kiadóhivatal ad. 161

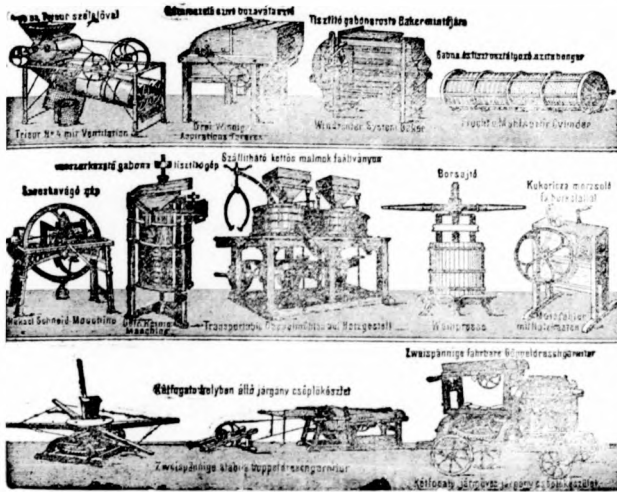
5 hold és 1500 öl rét a „Tüskési“ dűlőben eladó, bővebb felvilágosítást a kiadó hivatal ad.

Gutjahr és Müller

BUDAPESTEN.

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár a Margithid közeleiben, ajánlják szolid szerkezetű s javított gyártmányukat, mint:

Trieurök gazdaság számára: Járgány-Csőplőgépek. Szelelő-rosták. Kukorica-morzsolók. Szeeszkavagók. Borsajtók.

Különlegességek malmok számára: Duplamalmok. Malom trieurhenger. Gabona-osztályozó hengerek. Koptatógépek. Dara-választógépek. Tarárok. Detacherok.

Malom-alketreszek: Transmissiók. Szíjkerékek.

Rostalemezek: Csőplőgéprosták. Liszthenger-szítek. Koptató-lemezek. Ráspoly-lemezek stb.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

295

KRONDORFI
Savanyú-Kút
"STEFANIA"
Koronahercegnő
forrás."
Trieszt 1882
arany érem.

Szénsavdus természetes alkalikus asztali víz, a légző szervek, gyomor és hólyag bántalmait ellen.

KAHL és TSA. kúttulajdonosok Krondorfban. (Carlsbad mellett.)
Főraktár Pécsen, FRANKFURTER ALBERT-nél.

338

12200 sz.
1883.

Árverési hirdetemény.

A pécsi kir. törvszék mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy Aidinger János végrehajthatónak Zlatkics István végrehajtást szenvedő elleni 42 ft kötelezetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvszék területén levő Pécs város határában fekvő a jécsi 3984. sz. tjkvben felvett 2147. hszsz. 931. régi, 11. új sz. házra 960 ft. 5067. hszsz. szőlőnek Zlatkics Istvánt illető felére 182 ft. 5174. hszsz. szőlőre 98 ft. 5972/b hszsz. fekvőségre 108 ft. 6240. hszsz. fekvőségre 182 ft kikiáltási ár mellett az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi szeptember hó 22-ik napján d. e. 10 órakor Pécsen a törvszék telekvi irattárában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 96 ft, 18 ft 20 kr., 9 ft 80 kr., 10 ft 80 kr., 18 ft 20 krt középszenben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvszék mint telekkönyvi hatóságnak. 1883. évi június hó 22-ik napján tartott üléséből.

Koszer,

kir. törv. jegyző.

376

Fogfájást, mindenneműt, még akkor is, egy pillanat alatt, állandóan gyógyít az **indiai kivonat.** E szernek egyetlen családban sem volna szabad hiányozni. Eredeti üveg ára 35 és 70 kr. Egyedüli raktárak Pécsen Balázs Ödön gyógyszerésznél és Reeh Vilmosnál. 343.

Beck Testvérek,
kalaposok.

Raktárunk: városházi épület.

Gazdag választéku **kalap és sapka készletöket** a közeledő őszi idényre tisztelettel ajánlják olcsó ár és jó minőség mellett. A hazai ipar készítményei mellett külföldi finom kalapokból is bőven szolgálhatnak és képesek bármely szakmájukat illető igénynek megfelelni.

372.

MANDL ÁRMIN

férfi- és női fehérnemű, vászon és divatáru raktára,

Pécset,

Irgalmasok utca 25-ik boltszám alatt.

Ajánlja legújabb árjegyzékét mindennemű férfi-, női- és gyermek- fehérnemű, úgyszintén mindennemű vásznak, kanavász, chifon, és oxfordról, folyton jól felszerelt raktárral.

Férfi fehérneműek.

Férfi ingek chifonból

másodrendű minőségűek, sima III-szoros mellel, álló, áthajló gallérral vagy annélkül 1 frt., ugyanez redőzött mellel 1.10, elsőrendű minőségűek álló, áthajló gallérral vagy annélkül 1.10, 1.50, 2.—, a legfinomabb Schroll-féle R. chifonért kezeskedve 2.—, 2.50. Ugyanez a legfinomabb himzett mell betéttel 1.50, 2— egész 2.50.

Színes férfi ingek.

Valódi francia Cretton vagy valódi angol Oxfordból álló vagy áthajló gallérral 1.1.20, 1.50, 1.80, 2.— legújabb divatu. Ugyanez két külön divat-gallérral 10 krral drágább.

Törekvésem oda lesz irányulva, hogy raktáram tökéletesítése által azon kellemes helyzetbe jussak, melyben minden kívánalmaknak eleget tehetek.

A vásznak valódiságáról, valamint a fehérneműek szilárd munkájáért kezeskedem.

Küldemények utánvét mellett minden irányban a legnagyobb lelkiismeretességgel, pontosan eszközöltetnek.

Nem tetsző árunk, ha 8 nap múlva visszaküldetnek, készséggel cseréltetnek ki.

Ingek megrendelésénél csak a nyak bősége szükséges.

Férfi alsónadrágok.

Tartós pamut vászonból német 50, 70, 90, magyar 60, 80 kr. 1 frt. Valódi schlésiai ezérna vászonból német 70, 85 kr. 1 frt 5 kr. magyar 85, 1. 1 frt 20 kr. Valódi Creas vászonból német 1 frt, 1. 30, magyar 1. 10, 1. 40. Valódi rumburgi vászonból német 1.50, 1.80, 2.—, magyar 1.—, 1.60 1.80, 2.20. Franczi Croiseiből német szabású 90 kr. francia szabású 1.20. Férfi téli nagdrágok pamut vagy gyapjuból 80. 1.—, 1.20, 1.50, 1.80, 2.—, 2.50.

Férfi harisnyák.

Szövött vagy géppel kötött pamutból, fehér vagy színes tuczonként 1.50, 2.—, 2.50, 3., 3.50, 4.—, 5.—. Szövött vagy géppel kötött ezernából, fehér vagy színes 4. 5. 6. 7 frt.

Figyelemre méltó!

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudtára adni, hogy építkezés miatt üzlet-helyiségeimet ideiglenesen elhagynom kellett s üzletemet

Fő-utca a városház épületében levő bolthelyiségbe

(Hamerli J. ur keztyü-üzlete mellett) tettem át.

Ez utóbbi azonban oly szűk, hogy nagyárukészletemet abban el nem helyezhetem s így engedve a kényszerűségnek, árucikkeimet **tetemesen le-szállított árak mellett kiárúsítom.**

Minél számosabb látogatásért esedez tisztelettel

Kepes Kálmán.

Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítetnek.

219

Dr. Schulhof Adolf urnál
Pécsen.

Több mint 800 elismerté bizonyítva-
nyok orvosi tekintélyekről elismertatások.

1 forint 25 kr. o. é.

Ára kicsinyben egy üvegnek

Főraktár

Raktárak: Spőcz István Gyógy-sze-
résznél Pécsen, Török József Gyógy-sze-
résznél Budapesten és minden nagyobb vi-
déki Gyógy-szerházban. **Biro János** Gyógy-
szerész úrnál Kőszegvároson.

8

SZOPIANA-SZÁJSZESZ.

Hatása:

1. Sopiana-szájszesz a száji- és orr-
üregnek (dórvas vagy mifogók, dohanyzás
vagy barna más okból eredő) minden bá-
zét nyomtatannal eltávolítja.
2. Eroszíti a periyhadt foghúst és az
igaz fogakat, az üdöböknek visszaadja
természetes fehér színüket, meggyógyítja a
fogók ki-puzulását, viddi a fogak zomán-
ozatát és így a foghajtás ellen.
3. A száji- és orr-üreg mindennemű
szűcs (skorionthus) bantalmatit Gyógyítja,
tüdőt és pihosítja a foghúst és edzi a
nyakharlyát.
4. A már lezúzó foghajtást eltávolítja,
ha a fájó fog húsra pár csepp- vizszel
nem elegendő szájzszerrel meg-
nedvesítetnek.
5. Diphtheritis és más torokhajtóknál
igen sikeresen alkalmazható szer.

osztrák csá- magyar Kir.
szári kizáró- szabadelmat
lagos nyert

SCHULHOF KÁROLY ROBERT,
Manchesteri lakos által felállít

„Kellően szájszag és foghajtás
ellen!”

Erdem-éremmel kitüntetett